

Een preek van J.C. Philpot: Wat is waarheid?

uitgesproken in Londen op 14 mei 1865

overgenomen uit Bibliotheek Overjarig Koren 1^e jrg-11

'Wat is waarheid?' Joh. 18:38a

Laat ik beginnen met rekenschap te geven aangaande de keuze van mijn tekst. Nadat ik, op vriendelijk en dringend verzoek mij verplichtte, om voor uw kranke leraar te prediken, vond ik mij om twee oorzaken deswege bezwaard. De eerste was de schielijke verandering van het weer, dat zulk een schadelijke invloed op mijn gezondheid kon uitoefenen, door hier te zijn. Ten andere waren wij elkander geheel onbekend; hoewel ik verzekerd was, dat uw leraar gezond in de waarheid en van goed getuigenis is. Met de overdenking dezer beide dingen begaf ik mij ter ruste, en droomde een droom. In de regel hecht ik weinig waarde aan een droom, dewijl hij gevolg is van veel bezigheden, zoals de wijze man dien tekent, (Pred. 5:3); maar in deze droom, hoe ook veroorzaakt door de vermenigvuldiging van mijn gedachten, meende ik toch iets bijzonders op te merken. Het was mij in de droom, alsof ik hier in deze kapel was en op deze kansel stond, te midden van een vergadering, niet geheel ongelijk aan deze. Er werd een lied opgegeven en gezongen, (de woorden zijn mij ontgaan) waarin op treffende en bijzondere wijze de waarheden des Evangelies werden voorgesteld, welke zulk een indruk op mijn gemoed maakte, dat ik opeens besloot te prediken over de vraag: 'Wat is waarheid?' Aangezien het niet de tekst was waarover ik mij voorgenomen had te spreken, nam ik de Bijbel om dien tekst te vinden; maar wat ik ook zocht, het was te vergeefs; en in deze grote verwarring ontwaakte ik. Of nu deze droom van God kwam, kon ik toen, noch nu beslissen; maar de woorden in verband met de plaats en de gelegenheid, als ook met de uitgangen mijns gemoeds, deden mij dien tekst tot ons tegenwoordig onderwerp kiezen.

Het heugt mij nog zeer goed, dat ik circa acht en twintig jaren geleden ook over deze tekst predikte, bij gelegenheid van de opening ener kleine kapel. Ik mocht toen zeer opgewekt en ik geloof met zegen daarover spreken, -waarvan ik mag noemen, dat een jeugdige vrouw, die in grote zielsbenauwdheid en bekommering verkeerde, tot ruimte en uitredding kwam, die kort daarna mét blijdschap en hemelse zaligheid overleed. Mocht het de Heere behagen, - ook nu mijn prediking over dezelfde tekst te zegenen, dan zal mij dat een bewijs zijn, dat mijn droom nog iets meer was dan gevolg van vele bezigheden, en mijn rede uitnemende boven een veelheid van woorden.

Gij bemerkt, dat de woorden een vraag behelzen, die door iemand aan een anderen gedaan wordt. En wie deed die vraag? Wij kunnen niet zeggen, dat de vrager een goed man was, schoon niet de slechtste der mensenkinderen; maar hij was omringd en zwaar gedrukt door erger booswichten: want gij weet, dat opzettelijk zondigen erger is dan uit onkunde, en naarmate de voorrechten groter de overtredingen te misdadiger zijn. De man die deze vraag deed was een arm, zwak en wankelend mens, geslingerd tussen vrees voor zijn wrede, bijgelovige meester Tiberius, een monster van tirannie; en de Joden die hem omringden, niet alleen het volk, maar vooral de leiders, de overpriesters en ouderlingen, en de gehele raad, die dorstten naar het bloed van Jezus. God wilde dat Zijn geliefden Zoon onschuldig zoude verklaard worden van alles, waarvan hij beschuldigd werd door mensen, die de wet en het recht moesten handhaven. Daarom lezen wij, dat Pontius Pilatus, de Romeinsche landvoogd water nam en zijn handen wies voor de schare, zeggende: 'Ik ben onschuldig aan het bloed dezes Rechtvaardigen: gijlieden moogt toezien.' (Matth. 27:24). De uitspraak van zijn geweten was om, tegenover een moordenaar de onschuldiger! Jezus los te laten, als hij het zonder oproer en met zelfbehoud doen kon. Maar de raad Gods moest uitgevoerd en de Schrift vervuld worden. Gij weet, wie de vraag deed, en tot wien zij gericht werd: de Zone Gods, die voor Pilatus rechterstoel stond, opdat Hij naar het voornemen Gods onze zonden zou dragen in Zijn lichaam op het hout. En toch stelde Pilatus geen belang in het antwoord op zijn vraag. Zij scheen onnadenkend gedaan, uitgelokt door het woord van de Heere: 'Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem.' Die woorden troffen Pilatus, hetzij door de majesteit of door de onschuld des Heeren, want wij lezen, dat hij wederom uitging tot de Joden, zeggende tot hen: 'Ik vind geen schuld in Hem.'

Misschien vindt deze of gene het minder gepast om over de woorden van een slecht mens te prediken. Nu deze mogen weten, dat ik niet zal handelen over zijn vraag, maar zal trachten een antwoord op haar te geven. Zo heeft de Heere herhaalde malen gedaan; bijv. met degenen, die de Heere zelf geveinsden noemt, welke Hem vraagden of het geoorloofd was de Keizer schatting te geven, waarop de Heere antwoordde: 'Geeft de Keizer wat des Keizers en. Gode wat Gods is' (Matth. 22:1) En toen kort daarna de ongelovige Sadduceeën, Hem verzoekende, vraagden, hoe het in de opstanding der doden zou zijn ten aanzien van het huwelijk (vr 28) gaf Hij hun een genadig en verstandig antwoord. Daarom is het ons geen bezwaar; de vraag van de zwakken, ongelovigen Pilatus ten onderwerp gekozen te hebben, waarop ik een recht antwoord zal pogen te geven; en als mij dat onder Gods zegen gelukken mag, dan zal het zeker wel zijn; en mocht het onschriftmatig, Gode onwaardig zijn, dan zal er oorzaak wezen, mij deswege te beschuldigen.

'Wat is waarheid?' Ter beantwoording dier vraag wijs ik op de waarheid:

- I. In hare zuiverheid
- II. In hare kracht
- III. Op hare vruchten en uitwerkselen.

I. Wij leven in een liegende wereld; en dat is zeer natuurlijk. Want de satan, de god en de overste dezer wereld, is 'in de waarheid niet staande gebleven, omdat er geen waarheid in hem is, maar hij is een leugenaar van de beginne, ja de vader derzelve. (Joh. 8:44); en deze wereld, die onder zijn heerschappij staat, wordt zó door hem beheerst, dat zij vol bedrog en valsheid is. Als wij beginnen te leven, is rondom ons alles bezig met liegen; wij groeien er in en onder op en tenzij Gods genade het verhoedt, sterven wij met een leugen in de rechterhand, gelijk helaas zoveel belijders en onheiligen weggerukt worden. Levende in een leugenachtige wereld; een wereld, waarin weinig anders gehoord of gezien, gekend of bemind wordt dan valse woorden en daden, leringen en belijdenissen; vervalst door een atmosfeer van leugen; wanneer in zulk een wereld waarheid gehoord en gezien, omhelsd en verdedigd wordt, dan moet die van God komen, want Hij is de God der waarheid, en de satan is de vader der leugen.

Ik zei reeds, dat Pilatus de vraag: 'Wat is waarheid?' deed, onder de indruk van wat de Mond der waarheid zelf zei: 'Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem;' met welke woorden ons de sleutel tot het rechte antwoord gegeven wordt. Door waarheid bedoelt de Heere ongetwijfeld Goddelijke, hemelse, godsdienstige, niet zozeer natuurlijke, ingeschapen of zelfs zedelijke waarheid, schoon deze laatste niet behoeft buiten gesloten te worden; maar bijzonder die waarheid, welke Hij kwam onderwijzen en openbaren, en Hij zelf een sprekend voorbeeld van was in Zijn leven, sterven en opstaan. Kunt gij zelf u een bevredigend antwoord geven op die vraag? Hebt gij er wei eens op ingedacht? Zoudt gij een korte beschrijving kunnen geven van de bijzondere natuur, onderscheidene gedaanten en wezenlijk karakter der waarheid? Helaas, slechts weinigen denken zich in en onderzoeken voor zichzelf enig onderwerp, zelfs in de meest gewichtigste zaken. Laat ik u in deze mijn beschouwing mededelen, dat Goddelijke waarheid een genadige ontdekking of openbaring is, die God zelf gegeven heeft van Zijn karakter, wil en welbehagen.

En hoe heeft het Gode behaagd die openbaring te geven, opdat wij ze zouden kennen, geloven en genieten? Op drieërlei wijze: 1e in Zijn geliefden Zoon, die dé waarheid zelve is; 2e in Zijn heilig Woord, de Schriften der waarheid genoemd; en 3. In de harten van Zijn gelovig volk, die Hij heiligt in en door Zijn waarheid; en een iegelijk, die de waarheid wil kennen en genieten moet ze daar zoeken, want daar buiten wordt ze te vergeefs gezocht. God wilde deze wereld niet geheel aan de heerschappij des satans overgeven. Van alle eeuwigheid nam Hij zich voor, om Zijn karakter, zin en wil te ontdekken aan een volk, dat Hij uit de wereld uitverkoren had, opdat Hij Zich in hen zoude verheerlijken; en om deze ontdekking te vestigen boven al de stormen van de tijd en de aanvallen der hel, besloot Hij ze in deze drie heilige voorwerpen te openbaren, die ik zo even u noemde.

En dit brengt ons tot de beschouwing van de waarheid in hare zuiverheid, dat ik in de eerste plaats noemde. Ik heb behoefte aan zuivere, onvervalste waarheid. Wanneer ik mijn glas met water vul, dan moet dat water rein zijn. De Heere zei tot de Samaritaanse vrouw: 'Indien gij de

gave Gods kendet, en wist wie Hij is, die tot u zegt: Geef mij te drinken, dan zoudt gij van Hem hebben begeerd, en Hij zou u levend water gegeven hebben.' Aan dit levend water heb ook ik behoefte, gelijk het verder luidt: 'Wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem geven zal, zal in eeuwigheid niet dorsten, want het zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.' Van dit levende water in oorsprong en aard, hebben wij een schone beschrijving in de Openbaring, waar Johannes zag 'een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon van God en des Lams.' Ik wil niet zeggen, dat deze rivier in de eerste plaats wijst op de waarheid als wel op het leven en de liefde Gods, maar toch kunnen wij haar als zinnebeeld der zuivere waarheid aanmerken, dewijl ook deze, gelijk Gods leven en liefde opgelegd is in en voortkomt uit de Persoon van Christus.

Laat ons ten aanzien van de waarheid in hare zuiverheid enkele grote grondwaarheden nader beschouwen; die voor ons allerheiligst geloof onvervalst en rein moeten gehouden worden.

Ik wijs daarom eerst op de Drie-eenheid; die grote en heerlijke fundamentele waarheid der Eenheid van het Goddelijke Wezen in drie onderscheiden Personen. Dit is een grote waarheid in Christus geopenbaard, als het 'afschijnsel van 's Vaders heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid', in het bijzonder in het Nieuwe Testament aangewezen, en door de onderwijzing des Heiligen Geestes in de harten der gelovigen bekend gemaakt. Op deze waarheid steunt de gehele openbaring van Gods zin en wil, en derhalve staan alle waarheden met deze in het nauwste, onverbreekbare verband. Wie dus in deze dwaalt, zal in alle andere waarheden ongezond zijn, hetzij in leer of leven. En dewijl niemand de verborgenheden van het Koninkrijk Gods kent, tenzij ze hem geopenbaard zijn van de hemel, zo mogen wij met vrijmoedigheid vaststellen, dat wie de Vader, de Zoon en de Heiligen Geest niet kent, door een ontdekking dezer drie Personen in de heerlijke Godheid aan zijn ziel, niet kan gezegd worden een levende kennis te hebben van de waarheid des Evangelies in hare reinheid, noch aan enige verborgenheid van het Koninkrijk der hemelen in zijn kracht.

Een andere fundamentele waarheid is de Persoon van de Zone Gods, - ik bedoel de vereniging der wezenlijke Godheid met zijn reine, heilige mensheid, twee naturen en toch één Persoon. Zijn wezenlijke Godheid is zo nauw en onafscheidelijk verbonden met die levenswaarheid van Zijn eeuwig Zoonschap, zonder welke, mijns inziens, de Drie-eenheid zelve niet te verdedigen is. Wij spreken dus van Christus, als de grote en heerlijke Godmens, Immanuël, God met ons. Gelijk alle waarheid eeuwiglijk in de Vader was, zo vindt alle geopenbaarde waarheid in de Zoon haar middenpunt, en vloeit zij noodzakelijk door Hem. De onvervalste waarheid omvat al de verbondsbetrekkingen en bedieningen van onzen gezegende Heere, - alles wat Christus is in Zichzelven en wat Hij is voor de gemeente Gods. Zij omvat Hem daarom in Zijn vleeswording, het vlees en bloed der kinderen aannemende door de maagd, - Zijn ganse leven van de krib tot aan het kruis, als man van smarten en verzocht met krankheden, zoals Hij Gods Wet gehoorzaamde en een volmaakte gehoorzaamheid aanbracht, waarin God eeuwig gerechtvaardigd was; - Zijn vreeslijk lijden in de hof, toen de toerekening onzer zonden aan Hem werd toegepast, en daaronder en daardoor de verberging van Gods aangezicht, Hem grote droppelen bloeds deed zweten. Zij omvat meer bijzonder die offerande en bloedstorting ter verzoening der zonden aan het kruis volbracht, toen Hij Zijn heilige mensheid opofferde op het altaar Zijner wezenlijke Godheid, en naar de getuigenis des Heiligen Geestes onze zonden wegnam door Zijn zelfs offerande, en alzo door een offerande in eeuwigheid volmaakte degenen, die geheiligd worden. En daarmee als verbonden Zijn sterven, of het geven van Zijn leven, dat Hij ten dien einde aangenomen had, en gehoorzaam geworden tot de dood des kruizes, dewijl de dood des offers noodzakelijk was tot zijn volkomenheid. Zomede Zijn begraving, opdat niet slechts de Schriften en de type van Jona in Hem zou vervuld worden, maar opdat Hij ook het graf voor ons zou heiligen en wijden, opdat wij niet alleen met Hem geestelijkerwijs zouden sterven naar de ziel; maar dat wij ook bij ervaring zouden weten wat het zegt, met Hem begraven te worden, door levende vereniging met Hem, in de ingewanden der aarde. Zij bevat ook Zijn heerlijke opstanding uit het graf, waardoor Hij krachtelijk bewees de Zone Gods te zijn, en waarmee God zijn verdienende offerande, bloedstorting en sterven bezegelde en getuigenis gaf. Zij omvat ook Zijn opvaren naar de hoogte, toen een wolk Hem wegnam uit het gezicht der jongeren. Zij volgt Hem in de Hemel,

waar Hij nu is, als de grote Hogepriester over het huis Gods, de Middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus. Zo bevat de zuivere waarheid, zoals die in de Persoon van Christus is, al die heilige daden en handelingen in de dagen Zijns vleeses door de Zone Gods verricht en ondergaan, en thans ten onzen behoeve in de hemel toegepast en voortgezet, als het Hoofd der Gemeente. De waarheid wijst als zodanig op Zijn Priesterschap, zoals de Heilige Geest verklaart: 'De hoofdsom der dingen, waarvan wij spreken is, dat wij hebben zodanigen Hogepriester, die gezeten is aan de rechterhand van de troon der Majesteit in de hemelen: een bedienaar des heiligdoms en des waren tabernakels, welke de Heere heeft opgericht, en geen mens.' Gij bemerkt er staat: wij hebben zulk een Hogepriester, nu, heden; en het is een bijzondere zegen, dat Hij die bediening thans voor ons uitvoert. Gij weet, dat de Hogepriester onder de Wet twee bedieningen te verrichten had. Hij moest offeren en bijzonder op de groten Verzoendag de zondebok zelf slachten en offeren. Maar ook trad hij voor het volk op, als hij het bloed meenam binnen het voorhangsel, en dat voor en op het verzoendeksel sprengde. Christus, als het grote tegenbeeld van de Hogepriester der Wet, volbracht het eerste deel van Zijn priesterambt hier beneden, toen Hij Zichzelf gaf tot een offerande voor de zonde; maar het andere deel verricht Hij nu, ingegaan zijnde binnen het voorhangsel, om door de kracht van Zijn zoenbloed daar eeuwig voor ons in te treden. Doch Hij is ook onze Profeet, zowel voor het tegenwoordige als in het verleden en in de toekomst. Immers, ook nu nog bewijst Hij zich de levende Profeet te zijn, als Hij steeds voortgaat ons Zijn liefelijke onderrichting te geven, ons verstand te geven om de Schriften te verstaan, en meer bijzonder door Zijnen Geest in onze harten te doen dalen, om van Hem te getuigen, Zich aan onze zielen te openbaren en Zichzelf beminnelijk en allerdierbaarst te maken. Evenzo ten aanzien van Zijn Koninklijk ambt, waardoor Hij als soevereine Heere in de hemel troont, wien 'alle macht gegeven is in hemel en op aarde, en die moet heersen, totdat alle vijanden tot zijn voetbank gesteld zijn.' De reine waarheid omvat 'dus Zijn Koninklijken scepter, dien Hij zwaait over gelovige harten, en Zijn soevereine heerschappij, die Hij uitoefent over de kerk en de wereld, - over alle dingen, alle mensen, zaken en omstandigheden. Ook omvat het de toekomst, wijzende op Zijn wederkomst, of zoals 'Hij andermaal zal gezien worden zonder zonde tot zaligheid, om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen en wonderbaar te zijn in allen, die geloven.' 'Ik heb getracht u kort en onderscheidenlijk aan te tonen, hoe de waarheid in reinheid opgelegd is in de heerlijken Persoon van Christus, in alles wat Hij was, en is, en eeuwig wezen zal. Maar hoe wordt Hij gekend, geloofd en beleefd als de vleesgeworden Waarheid? niet als een zaak, een leer, een belijdenis, maar als een Persoon; een Persoon niet minder dan de Zone Gods, en behelst als zodanig alle waarheid, gelijk de zon alle licht en warmte bevat, en uit hare onuitputtelijke volheid mededeelt, overeenkomstig haren aard en wezen. O hoe weinigen weten, geloven en gevoelen dit, zodat zij dagelijks Hem leven en uit Zijn volheid genade ontvangen en de waarheid indrinken in al hare Goddelijke reinheid, liefelijkheid en zaligheid. En toch, hoe teder is Zijn nodiging: 'Wie dorst heeft, die kome tot Mij, en drinke;' 'en die wil, die kome, en neme het water des levens om niet.' Zelfs tot de arme Samaritaanse vrouw kon Hij zeggen: 'Indien gij de gave Gods kent, en wist wie Hij is, die tot u zegt: Geef mij te drinken; gij zoudt van Hem hebben begeerd, en Hij zou u levend water gegeven hebben,' Aangemoedigd door deze nodigingen, mogen wij de aardse stromen verlaten,- die de mensen vermodderd hebben met hunne voeten; en door gebed, en het lezen en bepeinzen der Schrift, de waarheid trachten in te drinken in al de oorspronkelijke reinheid, zoals zij is opgelegd in de heerlijken Persoon des Zone Gods.

Uit een en ander volgt, dat gelijk de reine waarheid alzo ook al de genaden in Christus opgesloten zijn, die eeuwig in Hem waren en die Hij ons kwam openbaren, gelijk geschreven staat: 'De wet is door Mozes gegeven, de genade en waarheid is door Jezus Christus geworden'; gelijk dat door gelovige ogen en harten opgemerkt wordt, naar luid dezer woorden: 'Het Woord is vlees geworden, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des enig geborenen van de Vader, vol van genade en waarheid.' En tot die genaden, welke allen in Hem zijn, behoort in het bijzonder de uitverkiezing (Rom. 9:15): evenzo de verlossing (Efeze 1:7); de rechtvaardigmaking (Rom. 3:24); en om alles samen te vatten de volheid en gepastheid der zaligheid, en de zekerheid der bewaring tot het einde. (Ef. 2:5).

Doch niet alleen is de onvervalste waarheid in de Persoon van Christus, maar ook in de Schrift, die ons gegeven is door een bijzondere ingeving des H. Geestes, als een genadige ontdekking

van het karakter, de zin en wil van God. In de eerste plaats is dat alles in Christus, niet alleen als het 'afschijnsel van Gods heerlijkheid, maar ook als het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid,' dat is, letterlijk vertaald: karakter Gods. In Hem zijn de gedachten van Gods hart belichaamd, en ook Gods wil, welken Hij ons kwam bekend maken en te volbrengen. En om een en ander de 'eeuwen door ongeschonden te bewaren, en de opvolgende geslachten ter kennis te brengen, heeft het Gode behaagd, dat op schrift te stellen. O, welk een onwaardeerbare schat is het Woord van God! - de ingegeven Schrift, onvervalst, vrij van alle dwaling, opdat wij de reine waarheid dagelijks zouden lezen en onderzoeken, verstaan en omhelzen door persoonlijke ervaring, aan ons hart toegepast door Gods Geest.

II. En zo komen wij tot ons tweede punt, n.l. de kracht der Waarheid.

Onderstelt dat gij aanneemt wat ik zei, dat gij tot op zekere hoogte alles gelooft; dat gij geregeld de prediking dier waarheid met instemming hoort; maar met dit alles zijt gij nog geen kind van God. Er is een 'gedaante der kennis en der waarheid,' (Rom. 2:20), zowel als een 'gedaante der Godzaligheid'; maar dat, is nog geen levende, zaligmakende kennis van de enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft; gelijk bij de gedaante der Godzaligheid een verloochening harer kracht kan bestaan. Men kan de gedaante der waarheid in zijn oordeel hebben, zonder hare kracht in het hart te gevoelen. Daarom is het niet alleen nodig de waarheid in hare reinheid aan te wijzen; wij moeten ze ook kennen in hare kracht, en ben. ik geroepen daarop te wijzen. Daarmede zullen wij kennis nemen van hoe God Zijn waarheid bevestigt in de harten van Zijn gelovig volk.

Wij zagen, hoe de waarheid eerstens was opgelegd in de Zone Gods; daarna in de H. Schrift, waardoor de Heilige Geest ons verstand verlicht, ons hart en geweten levend maakt, om de zuivere waarheid onvervalst te bekennen en te omhelzen. In onze dagen, waarin de ingeving der Schrift wordt betwist of geloochend, hetzij door erkend ongelovigen of voorgangers der Kerk, zal het ons wijsheid en genade zijn, ons te houden aan Gods Woord: 'Alle Schrift is van God ingegeven'; maar dan zijn de woorden, met welke de waarheden uitgedrukt zijn, ook geïnspireerd; want zekere waarheden met onzekere woorden uit te drukken, is de ongerijmdheid zelve. De getuigenis Gods aangaande Zijn Woord is: 'Alle rede Gods is doorlouterd.' (Spr. 30:5). - 'De redenen des Heeren zijn reine redenen' (Ps. 12:7). Deze reinheid des Woords, volkomen vrij van de minste dwaling, maakt onzen Bijbel ons dierbaar, want hij verlicht ons verstand en verwarmt ons hart. Het gebod des Heeren is zuiver, verlichtende de ogen; - 'Uw woord is zeer gelouterd, en daarom heeft uw knecht het lief.' Denkt deze reinheid en volmaaktheid weg. en de Bijbel wordt een gewoon boek, zonder gezag; en als wij het aannemen, zoals God het geopenbaard heeft, zo zal het onzer ziele geest en leven worden. Zo is dan de reine waarheid in de Zone Gods de fontein, en de Schrift de stroom, Christus de persoonlijke en de Schrift de geschreven openbaring van het karakter, de zin en wille Gods.

Wanneer nu de Heilige Geest, naar Zijn bediening, ons de waarheid toepast, en des Heeren volk daarin leidt, dan wordt ons de kracht der waarheid openbaar. Uit de volheid van Christus, door de Schrift, brengt de H. Geest de waarheid in hare derde bewaarplaats: het gelovig hart. Laat ons dit wat nader in bijzonderheden beschouwen.

De eerste ervaring van de kracht der waarheid is zeker haar ingang in het hart: 'De opening uwer woorden geeft licht.' En Paulus zegt: 'Ons Evangelie was onder u niet alleen in woorden, maar ook in kracht.' En wat dat inkomen des Woords was? - 'Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat, als gij het woord der prediking van ons ontvangen hebt, niet als der mensen woord, maar (gelijk het waarlijk is), als Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft,' (1 Thes. 2:13). Dit is een nieuwe geboorte, want 'naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard, door het woord der waarheid'; dat levend is en levend maakte, en krachtig is, een tweesnijdend zwaard. De ingang van dit verlichtend, levendmakend woord maakt de kracht der waarheid openbaar.' Vóór dien tijd leefde en beminde gij de leugen; uwe Godsdienst was een leugen Godsdienst, zonder waarheid, wezen of kracht. In uwe eigen schatting en in des mensen oordeel mocht het wat schijn hebben; want vóór dat onze ogen geestelijk verlicht zijn, zien wij niets van onze naaktheid en vuilheid. Wij kennen noch begeren de waarheid; en als arme, zelfmisleide en bedrogen schepselen zoudt gij voortgeleefd en gestorven zijn in uwe zonden, tenzij vrijmachtige, onderscheidende, overvloeiende

genade Gods u als een brandhout gerukt had uit het vuur, dat door de spranken uwer eigen ontsteking gemaakt was. Maar naar het eeuwig voornemen van Gods barmhartigheid, tot Zijn uitverkoren volk, begint Hij met uit Zijn goddelijke volheid een lichtstraal in hunne ziel te werpen. 'Want het heeft de Vader behaagd, dat in Christus al de volheid wonen zou.' Goddelijk licht en Goddelijke waarheid gaan samen: 'Zend Heere Uw licht en Uwe waarheid neder!' (Ps. 43:4).'

En wat zien en gevoelen wij in deze eerste mededeling van Gods waarheid aan het hart? Zeker dat er een God is. Duizenden leven er rondom ons, die niet weten, dat er een God is. En wanneer gij en ik het wel weten, dan is dat, omdat God eniger mate geschieden heeft in onze harten, om te geven verlichting der kennis van Zijn heerlijkheid in het aangezicht van Jezus Christus; omdat Hij het deksel van onkunde en ongeloof van ons harte nam, en ons licht in Zijn licht deed zien. Menigmaal moge dit begin niet zeer krachtig noch diep zijn, maar toch is er wezen in, en dat moet er in zijn, omdat Gods werk een wezenlijk werk is. Toen God zeide: 'Er zij licht,' toen was er licht: er was geen toeven, geen wachten, maar gelijk de zee bij hare wording, brak het licht door alles heen. (Job 38:8). En gelijk het natuurlijk oorspronkelijke licht de duisternis verlichtte, zo wezenlijk, zo waar, zo verlichtend is het licht Gods in het hart des zondaars.

Maar bij de erkenning, dat er een God is, wordt tevens ontdekt het ware karakter Gods. Immers, de waarheid is een ontdekking van het wezen, het karakter, de zin en wille Gods. En onze eerste kennis van Gods bestaan en wezen is, dat Hij rechtvaardig en heilig is, die hart en nieren doorzoekt; dat Hij de zonde haat met een volkomen haat, en eiken overtreders met eeuwige straffen zal oordelen. Dit is de reinheid der waarheid tot hare kracht gemaakt. En het gevolg is vrees, schuld, beving en bevatting van de wrake Gods. dewijl wij nu voor het eerst in ons leven de waarheid Gods wezenlijk verstaan en hare kracht gevoelen in onze ziel. Gij kunt jaren lang Gods waarheid gehoord hebben, en van kindsbeen door uwe ouders onder de prediking gebracht zijn; gij wijst veellicht op een soort van familie belijdenis, een welbekende familiebank en bijbel van vroeger geslachten. Gij hoor- det misschien niets dan waarheid, en meende daarvan wel iets te weten; en een vraag naar de kennis der waarheid zou u beledigd hebben. Maar er brak een nooit te vergeten dag aan, dat er een woord in uwe consciëntie daalde, waardoor een tot dusver ongekend gevoel ontwaakte. Een pijl van Gods boog, de waarheid trof uw hart, en gij werd overtuigd dat er een God is, en dat gij een zondaar zijt voor Hem; dat er een heilige wet is, die u veroordeelt, met een ontzaggelijken vloek; en levende en stervende in dien toestand, was er geen hoop voor uwe schuldige ziel. Deze waren gedurende langen of korten tijd meer of minder uwe gemoedswerkzaamheden, zodat er u weinig hoop overbleef. Zo ging het met u onder twijfel en vreze, zoeken en roepen, biddende en smekende om genade, niet strijdende tegen maar vallende onder de waarheid; want zij was uw spijs en drank geworden, sinds zij bezit nam van uw hart en consciëntie.

Maar ziet, onverwacht schiet een andere lichtstraal in de ziel; - een straal der Goddelijke waarheid uit dezelfde volheid, het karakter Gods in een andere betrekking openbarende. Misschien kwam zij in een liefelijke belofte, bemoedigende nodiging, genadig woord, liefdeblijk, toefluistering en doorbreking van licht; of wel een gezegende openbaring van de Zone Gods aan de ziel, in het hart schijnende gelijk de zon schijnt in hare kracht. Dat nu was de kracht der waarheid, want het was de stem der waarheid in de ziel, waarmede de vaste overtuiging vergezeld ging, dat God daarin door Zijn Woord sprak, door de Heiligen Geest. Hoe zoet was het, ja als honig en honigzeem; duidelijk, klaar, krachtig. Doch wellicht waart gij vóór dien tijd niet een vriend der waarheid; maar iemand die een afkeer had van de leer der genade, en het woord uitverkiezing en de soevereiniteit Gods beslist door u gehaat en bestreden werd. Maar wanneer de dierbare waarheid des eeuwigen Evangelies door de Heere Zelf uwer ziel werd toegepast, en het woord der genade liefelijk, gezegend en krachtig werd aan uw hart, dan begint gij lief te hebben wat gij verachtte en wordt gij verenigd met hetgeen waarvan gij eertijds een afkeer had. Met Jeremia zegt gij: 'Ik heb uw woord gevonden, en dat opgegeten; en uwe woorden waren mij tot blijdschap en verheuging des harten.' (Jer. 15:16) gelijk ook David en Job getuigen (Ps. 119:103, Job 33:12). Gij zoudt in het verdedigen van Gods waarheid vuur en water getrotseerd hebben. Man, vrouw, kinderen, bezitting, eer, aanzien, - alles was niets in vergelijking met Gods waarheid in uwe schatting, want gij had hare kracht in uw hart gevoeld. Veellicht hebt gij openbaar of in 't geheim de prediker en de belijders der waarheid Gods veracht; maar wanneer de waarheid in hare reinheid en kracht uwer ziel ontdekt werd, oefende zij zulk een genot en invloed uit, dat gij betuigde: 'Uw volk is mijn volk en

Uw God is mijn God.' Althans zo ging het mij, toen ik ruim dertig jaren geleden voor het eerst de kracht der waarheid aan mijn hart ervoer. Het eiste van mij een groot offer; misschien meer dan iemand hier tegenwoordig. Had ik mij kunnen schikken, met het Evangelie in de een en de wereld in de andere hand te houden, dan maar toen de waarheid in hare reinheid mij waarheid in hare kracht werd, heb ik met Mozes de verdrukking met Gods volk gekozen boven de tijdelijke genieting der zonde, achtende de smaadheid van Christus groter rijkdom dan de schatten van Egypte.

De kracht van Gods waarheid, aan het hart wordt op onderscheiden wijzen geleerd; in het bijzonder zijn er twee uitwerkselen, die de levend gemaakte voor of na leert kennen en ervaren. De eerste is: hare vrijmakende kracht of invloed, gelijk de Heere bij zekere gelegenheid zeide: 'Indien gij in Mijn Woord blijft, dan zijt gij, waarlijk Mijn discipelen, en gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrij maken.' (Joh. 8 :31, 32). Die vrijmakende kracht van Gods waarheid ontbindt de ketenen en boeien, waarin de ziel door de wet gekluisterd is, zij neemt de slaafse mensenvrees weg; verlost van de angst voor dood en oordeel; bevrijdt van duizend vrezen en vijanden, en maakt de ziel vrij, want 'waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid.' Wanneer de invloed der waarheid Gods u bracht tot die vrijmaking van de vreze des doods en de toekomstige toorn Gods; als zij de last der schuld van uw geweten nam en daarmee uw gemoed van duizend vrezen en twijfelingen bevrijdde, waardoor gij God leerde loven en prijzen voor Zijn geopenbaarde genade, - dan kent gij niet alleen de waarheid in hare reinheid, maar ook bij ervaring hare kracht en gezegende invloed, dewijl alleen het Evangelie een kracht, is tot zaligheid, een iegelijk die gelooft; en gij hebt in en voor uzelf het bewijs, dat het koninkrijk Gods niet gelegen is in woorden, maar in kracht.

Laat uw hart zich in dit opzicht oprecht en nauw onderzoeken. Kent gij bij ervaring slavernij en vrijheid, wet en Evangelie? Vergelijkt uwe bevindingen met het Woord van God; en wanneer deze waarheid u gepredikt, en daaruit de onderscheiden kenmerken van Goddelijk leven geschetst wordt, en houdt gij, als het ware, uwe bevinding naar het licht toe? Laat het woord der waarheid en uwe persoonlijke ervaring van hare kracht, als in weegschalen gewogen worden: de proeven en kenmerken van Goddelijk leven in de een schaal, en uwe bevindingen in de andere, en ziet dan, of gij gewicht kunt houden. Ik noemde u de vrijmakende kracht van Gods waarheid; en het gewicht was immers goed, schriftuurlijk? Kan uwe ervaring van de vrijmakende invloed der waarheid Gods aan uw hart daartegen opwegen? De zoete vrijheid door u genoten, bevrijding van schuld, wrake, vrees en slavernij, en gesteld in de heerlijke vrijheid, waarmee Christus ons heeft vrijgemaakt.

Maar laat ik u waarschuwen, om niet dadelijk te besluiten, dat gij nimmer de vrijmakende kracht der waarheid gevoeld hebt, omdat gij nog twijfel en vreze gevoelt, of omdat uwe bevrijding niet zo klaar, en uwe bewijzen niet zo beslissend en gezegend waren als waarvan gij wel eens gelezen of gehoord hebt. Onderzoek veel liever hoe de vrijmaking kwam en wat uitwerksels zij had, dan hare mate, want het is toch maar zo, dat velen van Gods kinderen gedurig in veel slavernij des geestes wandelen, die bij ervaring weten wat het zegt, zich in liefelijke bevrijding te verheugen. Daarom roepen zij menigmaal: 'Voer mijn ziel uit de gevangenis, opdat ik Uw naam love; ik ben opgesloten en kan niet voortgaan,' zelfs ook, waar zij weten te spreken van een wandelen in de vrijheid, een genieten van de belofte, en een genadig gehoorzamen van Gods bevelen. (Ps. 31:9; 119:45). Daarom, wanneer gij voor het aangezicht van een hartdoorzoekend God kunt zeggen, dat uw ervaringen niet te licht zijn, dan behoeft gij niet te vrezen tegen dien grote dag, wanneer alles als in weegschalen zal gewogen worden, en o, zo velen, gelijk Belsasar, zullen beven, zodat de banden der lendenen zullen losgemaakt worden en de knieën tegen elkander zullen stooten, als het verpletterend wandschrift kracht erlangt: 'Tekel, Tekel! - Gij zijt gewogen, maar te licht bevonden.'

Een ander Schriftuurlijk bewijs, dat gij de kracht der waarheid hebt ervaren, is hare heiligende invloed. Onze grote Hogepriester heeft voor allen, die in Zijnen naam zouden geloven, gebeden: 'Heilig hen in Uwe waarheid, Uw woord is de waarheid.' Daarom lezen wij, dat 'Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelf voor haar overgaf, opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord.' (Ef. 5 :25-26). Dit bad des waters door het Woord is de reinigende, heiligende invloed des Woords, als het met kracht in het hart

komt; hetzelfde als 'het bad der wedergeboorte en de vernieuwing des Heiligen Geestes.' (Titus 3:5-7). Wanneer het Evangelie komt met kracht 'in de Heiligen Geest,' dat is, in en met de onderwijzing en getuigenis des Heiligen Geestes, dan heeft het een heiligende invloed aan het hart. Veellicht vraagt gij, wat die heiligende invloed is? - Het is de mededeling van heilige gevoelens, hemelse begeerten en genadige genegenheden, - de inwerking der geestelijk gezindheid in de ziel, die leven en vrede is. God heeft zijn volk in Christus uitverkoren, voor de grondlegging der wereld, opdat zij zouden zijn heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde. Kastijdt Hij ons, het is tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden. Deze heiliging des harten, deze hemelse gezindheid bedoel ik, als ik spreek van de heiligende invloed der waarheid in hare kracht. Hebt gij daar kennis aan? Kent gij de gezegende gemeenschap met de Vader en Zijnen Zoon Jezus Christus? Had het Woord van God soms wel eens die liefelijke, zalvende bedauwende kracht aan uwe ziel, wanneer gij in de eenzaamheid, bij het lezen en bepeinzen der waarheid, u verkwikte, zodat uw bidvertrek als heilige grond werd?

Ik herinner mij nog zeer goed, dat toen het de Heere behaagde Zijn Zoon aan mijn ziel te openbaren, terwijl ik krank was, dat ik schier mijn kamer niet durfde verlaten, uit vreze dat ik mijn zalige gevoelens en geestelijke gezindheid zou verliezen. Voorwaar er is een heiligheid van hart en genegenheden, zonder welke niemand de Heere zien zal; en waar de waarheid der ziele wordt toegepast, heeft zij die heiligende invloed, welke zowel hem bekwaam maakt voor als een voorsmaak is van de erve der heiligen in het licht. Heiligen, dat zijn geheiligde personen, naar de wille Gods, door het bloed van Christus, en de Heiligen Geest, die hunne lichamen tot Zijnen tempel maakte; de liefde Gods in hunne harten uitstortte, hen overvloedig maakte in de hope, en het koninkrijk Gods oprichtte in hunne harten.

De kracht der waarheid leidt dus niet tot, noch maakt de mens een zorgeloze wetverbreker of wetbestrijder. Zij laat de mens niet in het vuil en slijk der zonde, een vleselijk, zinnelijk, trots, hebzuchtig ellendeling, met een belijdenis der waarheid, hebbende de naam van te leven terwijl hij dood is. Het kan niet anders, of de kracht der waarheid is tot heiligmaking; aan de vrucht of de invloed der dingen wordt de waarde besloten. Gelijk in de natuur de gezegende weersgesteldheid in de lente haar uitwerkselen doet aanschouwen, zo zal de opgang van de zon der gerechtigheid in de ziel, met zijne, genezende vleugelen, zijn gezegende gevolgen niet missen. Of zouden de koesterende stralen der zon in de natuur leven, fleur en geur aan boom en kruid en bloem geven; en de Zon der Gerechtigheid zou in de ziel alles even kil en doods laten? Gij weet, dat wij langen tijd veel droogte hadden; maar hoe fris en groen ziet thans er alles uit, nu de Heere het aardrijk zo overvloedig heeft gedrenkt met zijn milde, verkwikkende regen. En wanneer de Geest van God over des menschen ziel uitgestort wordt als een vroege en spade regen der verkwikking, dan immers zal er een overvloedige zegen en vruchtbaarheid openbaar worden! En te midden van de bomen der gerechtigheid, die de Heere geplant heeft, opdat Hij verheerlijkt zou worden, zoudt gij als een dode boom staan, of als een die door Judas genoemd wordt: 'bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar, tweemaal gestorven en onworteld.' (vs. 12). Voorzeker, als gij de kracht der waarheid kent, en Gods Geest uwe ziel met de regen en dauw Zijner genade bevochtigde, dan zal er overeenkomst zijn tussen de uitwerkselen van de natuurlijken en geestelijken regen, n.l. vruchtbaarheid.

III. En dit is ons derde punt: de vruchten der waarheid, waarbij wij nu nog stilstaan.

God heeft Zijn waarheid gesteld in Zijnen Zoon, in Zijn Woord en in de harten van Zijn volk. En indien Zijn waarheid levend en vruchtbaar is in Zijnen Zoon en in de Schrift, zou zij dan dood en onvruchtbaar kunnen zijn in de harten der gelovigen? Trouwens, God wil, dat Zijn gift zich openbare in leer en leven bij Zijn volk. Ik heb geen achtiging voor een valse belijdenis, en nog minder voor een zorgeloze, slordige wandel. En ook zal de Heere nooit zijn goedkeuring geven aan een zorgeloos gedrag en wandel. Een mens kan struikelen en vallen en door Gods genade wederkeren; maar een zorgeloos en goddeloos leven van haar belijders, stelt de reinheid der waarheid in minachting en diskrediet. Daarom, ziet toe! Wanneer gij de reinheid en kracht der waarheid hebt bekend en gevoeld, onderzoekt u nauw, of gij in leer en leven hare vruchten en uitwerkingen openbaart. Laat ons daar kort op wijzen.

Een eerste vrucht van de toepassing der waarheid is: Afzondering van de wereld. Een eerste gebod, met een belofte in deze luidt: 'Gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is' enz. (2 Cor. 6:17-18). Waar dus die afscheiding van de wereld gemist wordt, daar is geen kenbaar bewijs van deel te hebben in de belofte; en houdt gij uzelf een zoon of dochter van de Almachtige, en zijt nog niet gekomen tot die afscheiding der wereld, zoals die dood is in de zonden of geestledig in de belijdenis, dan hebt gij met uw zogenaamd geloof een leugen in uwe rechterhand. Zulk een geloof en belijdenis zijn niet uit God, want dat uit God geboren is overwint de wereld, en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof' (1 Joh. 5:4). Maar hoe kan er sprake zijn van de wereld te hebben overwonnen, zo er geen afscheiding van haar is? Afscheiding van haar doet haar overwinnen; door vereniging met haar overwint zij ons. En de volstandige, algehele afscheiding is een vrucht van de kracht der waarheid in de ziel gewrocht. Bij ervaring weet ik wat Gods genade aan mij wrocht, om mij van de wereld en wat natuur en vlees dierbaar is af te brengen. Ook weet ik wat mij dat alles gekost heeft, en hoe ik er aangeven moest mijn stand, vooruitzicht in de toekomst, en de gezegende uitkomsten van mijn studie en arbeid, jarenlang aan school en universiteit besteed, tot bereiking van het grote doel, dat ik mij had voorgesteld en hetwelk toen nabij scheen. Ja ik werd, om zo te spreken, door de kracht der waarheid genoodzaakt om al mijn schone vooruitzichten en voortreffelijke toekomst mede vaarwel te zeggen. Daarom staat het bij mij vast, dat afscheiding van de wereld en hare begerlijkheden een eerste vrucht en uitwerksel is van de genade Gods in de ziel.

Een andere vrucht is de vreze Gods, geopenbaard door de werking ener tedere consciëntie. O, wat is het bezit daarvan een grote zegen. Het wordt in de Schrift genoemd 'een fontein des levens, om af te wijken van de strikken des doods.' Als gij de vreze Gods in u hebt, dan bezit gij een fontein van leven, waarvan de Heere zei, dat zij 'springt tot in het eeuwige leven.' Daardoor zult gij de paden en strikken des doods vlieden, en zij zal uwe eigen ziel, maar ook die van anderen bewateren, en u vruchtbaar maken in alle goede woord en werk, en uitlopen in al de zegeningen van het eeuwige leven.

Een derde bewijs dat wij de kracht der waarheid Gods kennen, is, dat wij haar omhelzen, maar ook vastkleven aan Zijn volk, Zijn zaak, Zijn inzettingen, Zijn dienstknechten, Zijn huis, beloften, bevelen en alles wat tot God en de Godzaligheid behoort, ondervonden uit kracht hunner waarde en dierbaarheid, met een geest van liefde en belangstelling. Waar de Heere Zijn waarheid aan het harte toepast, daar is de eerste vrucht liefde, - liefde tot de Heere en Zijn volk. 'Dien gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt. Wij weten, dat wij uit de dood overgegaan zijn tot het leven, dewijl wij de broeders liefhebben.' O, er is in de eersten tijd der genade zo veel liefde in de ziel tot de Heere en Zijn volk. Gelijk in de natuur, zo heeft de ziel haar lente en bloeitijd, wanneer alle genaden des Geestes schitteren met een onuitsprekelijke schoonheid en frisheid; - en welk een liefde en belangstelling blijkt er dan tot Gods geliefde volk, tot Gods waarheid en tot alles wat met Gods Woord verbonden is.

Oprechtheid in gedrag en wandel, eerlijk voor God en mensen, in handelingen en werkzaamheden, gehoorzaam aan Gods geopenbaarde wil, in elke levensbetrekking, - zijn ook vruchten van de kracht der waarheid. Waar de waarheid door genade aan des mensen hart en geweten toegepast wordt, daar zal zij hem oprecht en eerlijk maken; en dat moet openbaar worden in zijn levenswandel, gedrag en omgang, zodat de wereld het zelf moet bekennen en meer of minder toestemmen, of het betekent niets. Ik herinner mij hierbij een diaken van een landsgemeente, een boerenarbeider, die ondernijnen dienst getrokken was. Onder vele werkzaamheden kwam op zekeren dag de boer bij hem, met tranen in de ogen en zei: 'Och, gij zijt de enigste op mijn boerderij, die ik vertrouwen kan. Op allerlei wijze word ik bedrogen en bestolen; wilt gij het opzicht over het werkvolk op u nemen?' Schoon de boer de godsdienst van zijn werkmans beslist haatte, was deze toch de enigste van zijn bedienden, dien hij kon vertrouwen. Dat was zeker een goede getuigenis vóór beslist godsdienst. Zo zal de toepassing der genade aan ons hart ons oprecht en eerlijk maken, in de kerk en in de maatschappij, en invloed uitoefenen in huis en daar buiten. En schoon in onzen tijd, iemand die God vreest nauwelijks, althans met veel tobben bestaan kan, terwijl al zijn medegenoten met oneerlijke praktijken omgaan, toch kan hij in geen geval zijn oprechtheid prijsgeven, want daarmede zou hij de rust van zijn consciëntie en zijn hope wegwerpen. Ja, in alle levensstanden en betrekkingen moet en zal het uitkomen, dat de vreze Gods hare bezitters eerlijk en oprecht maakt.

En hiermee heb ik gepoogd een antwoord te geven op de vraag: 'wat is waarheid,' wijzende op hare reinheid, hare kracht en hare vrucht. Kunt gij er uw zegel aan hechten? Hebt gij hare wezenlijkheid en kracht door levende ondervinding ervaren? - prijst en dankt er dan God voor, dat gij het niet. alleen hebt gehoord, maar dat het ook een levensbeginsel van uw hart werd. Amen.